



ONTDEKKINGTOCHT

“HIER VIND JE ALLE ANTWOORDEN OP DE VRAGEN VAN DE ONTDEKKINGSTOCHT”

De Ontdekkingstocht is speciaal gemaakt voor kinderen om kennis te maken met de begraafplaats. In de beschrijving voor de begeleider staan de antwoorden op de vragen en een toelichting die naar eigen inzicht gedeeld en besproken kan worden.

VOORAF:

Op een grafsteen kom je vaak de letters R.I.P. tegen. Deze letters staan voor: “Requiescat in pace”, dat is Latijn voor “Rust in Vrede”.

Op alle pagina's staat een vakje om iedere keer als deze letters gezien worden een streepje te zetten. Aan het eind kunnen de streepjes opgeteld worden.

De verhalen waarnaar verwezen wordt zijn te vinden in het boek “Tot het einde der tijden” dat in 2018 verschenen is.

1. Kijk eens goed naar de plattegrond op het informatiebord bij de ingang.
Welke vorm zie je als je naar de twee grootste paden kijkt.

- a. Een cirkel
- b. Een kruis
- c. Een vierkant

Het juiste antwoord is b.

Toelichting:

De begraafplaats is in 1884 ingericht door het bestuur van de Rooms Katholieke kerk. In die tijd was het gebruikelijk dat een kruis de basisvorm van de begraafplaats vormde.

LOOP NU OVER HET PAD TEGENOVER DE POMP NAAR HET LAATSTE GRAF, NUMMER VR-3-11

2. Hier is Jan Koerntjes begraven. Jan was gek op sprookjesfiguren. Kan je raden welke dat zijn?

- a. Kabouters
- b. Eenhoorns
- c. Elfjes

Het goede antwoord is: a.

Toelichting:

Jan Koerntjes woonde bij de Siza Dorpsgroep aan de Kerkallee. Hij had vele hobby's zoals figuurzagen en kranten verzamelen en hij was gek op de bus waarmee hij naar zijn werk ging. Ook zat Jan graag in de tuin en genoot dan van zijn tuinkabouters. Zijn medebewoners en vrienden hebben ze daarom ook op zijn graf geplaatst. Wie hier regelmatig komt zal zien dat ze soms van plaats verwisselen.

Zie ook verhaal 48 in boek.

GA TERUG EN LOOP OVER HET HOOFDPAD NAAR HET GRAF MET HET GROTE KRUIS RECHT VOOR JE DIT WAS VROEGER PRECIES HET MIDDEN VAN DE BEGRAAFPLAATS

3. Dit grote graf is van pastoor Koene. Je kunt wel zien dat hij een belangrijke man was. Toen hij pastoor was is de begraafplaats in gebruik genomen. Dat is 150 jaar geleden. Op de hoeken van dit graf zie je vier bijzondere Symbolen*. Welke figuren met vleugels zie je hier:

- a. Leeuw
- b. Stier
- c. Engel
- d. Vogel

Je mag meerdere antwoorden aankruisen

Alle antwoorden zijn juist

Toelichting:

Er is veel symboliek te zien op dit monument. De symbolen op de hoeken vertegenwoordigen de evangelisten;- Marcus, de leeuw -Lucas, de stier -Mattheus, de adelaar -Johannes, de engel. Je ziet hier ook de miskelk met hostie, een symbool dat op bijna ieder pastoorsgraf te vinden is.

Zie ook verhaal 34 in het boek

LOOP NU IETS NAAR RECHTS NAAR HET EERSTE GRAF NAAST DE STRUIK, STOP BIJ GRAF A-1-2

4. *Wilhelmus Heling is hier in 1902 begraven. Welke figuur is hier afgebeeld?*

- a. Een fee
- b. Een engel
- c. Een heks

Het goede antwoord is: b

Toelichting:

Willem Heling was getrouwd met Maria Engelen. De engel op deze steen moet welhaast een verwijzing naar haar zijn. Maria is hier zelf niet begraven. Zij overleed in 1944 door een granaatscherf en is begraven in een algemeen graf zonder steen.

Zie ook verhaal 30 in boek.

LOOP NAAR HET EIND VAN DIT PAD EN STA EVEN STIL BIJ GRAF A-1-H

5. *Dit is het familiegraf van de familie Terwindt. In een familiegraf worden meerdere personen van één familie begraven zodat ze na hun dood weer bij elkaar zijn. Schrijf hier op hoeveel leden van deze familie hier liggen.*

Het goede antwoord is: vijf

Toelichting:

De familie Terwindt is een bekende steenbakkersfamilie. Arnoldus was eigenaar van de steenfabrieken Groot Eiland in Gendt en De Muggenwaard in Lathum. Naast Arnoldus en zijn vrouw Cornelia liggen hier drie van hun twaalf kinderen. Zij zijn bijgezet in de grafkelder die ongetwijfeld gemetseld is met stenen uit hun eigen steenfabriek.

Zie ook verhaal 37 in boek.

GA HIER LINKSAF LANS DE HEG EN NEEM HET VOLGENDE PAD NAAR LINKS. STOP BIJ AA-4-D, EEN GRAF MET EEN MOOI HEKWERK EROMHEEN

6. *Floor van der Kuil was de eerste die in dit familiegraf begraven werd. Zijn hondje was daar erg verdrietig om en ontsnapte keer op keer om zijn baasje te zoeken. Om de grafsteen*

staat een stevig hek, waarom is dat daar geplaatst?

- a. Om te voorkomen dat de grafsteen gestolen werd
- b. Om de voorkomen dat het hondje van Floor op het graf ging liggen
- c. Als versiering

Het juiste antwoord is b.

Toelichting:

Floor van der Kuil is hier in 1925 begraven. Op 15 jarige leeftijd heeft hij een bloedvergiftiging opgelopen en is daaraan overleden. Zijn hondje was zo verdrietig dat hij telkens thuis ontsnapte en naar de begraafplaats ging. Toen de opzichter hem daar zelfs op het graf zag liggen besloot de vader van Floor om een stevig hek om het graf te laten plaatsen.

Zie ook verhaal 15 in boek.

DRAAI JE NU OM, JE STAAT DAN VOOR HET GRAF VAN TONNY VAN DER MEER

7. *Op het graf staat het beeld van een engel, wat doet deze engel?*

- a. De engel staat te luisteren naar de vogels
- b. De engel belt met een mobiele telefoon
- c. De engel is verdrietig omdat Tonny overleden is

Het juiste antwoord is c.

Toelichting:

Antonius Marinus (Tonny) van der Meer is in 1896 op Java geboren. Na de lagere school is hij naar Nederland gegaan om daar het voortgezet onderwijs te gaan volgen. Hij kwam in Velp terecht. In 1911 is hij daar, vijftien jaar oud, overleden. De treurende engel op zijn graf is een symbool van onschuld. Het gezin van der Meer is in 1912 voor een jaar teruggekeerd naar Nederland en waren toen in de gelegenheid om het graf van hun oudste zoon te bezoeken.

Zie ook verhaal 40 in boek.

GA NU WEER NAAR HET HOOFDPAD, SLA RECHTSAF EN NEEM HET TWEEDE PAD AAN DE RECHTERKANT

8. Aan het eind van dit pad, vlak voor de heg staat een bak met bloemen. Hier is niemand begraven maar dit is toch een bijzondere plek. Een beroemde schrijver heeft over dit speciale plekje geschreven. In de titel van het boek komt een bloem voor; weet jij welke?

Antwoord: ‘violen’

Toelichting:

Jan Siebelink is opgegroeid op de Bergweg. De kwekerij van zijn ouders op nummer 17 grensde aan de achterkant aan de begraafplaats zoals te lezen in zijn bekendste werk ‘Knielen op een bed violen’. Hierin beschrijft hij hoe het gat in de heg gebruikt werd om van de kwekerij naar de begraafplaats te gaan.

LOOP VIA HET GROTE PAD WEER TERUG EN GA VLAKE VOOR DE HEG BIJ HET GRAF VAN PASTOOR KOENE NAAR LINKS, NAAR NUMMER A-2-2

9. Je staat nu voor het graf van Anna Collin-Tobisch. Zij was concertzangeres. Aan welk voorwerp op de afbeelding kan je zien dat zij muzikante was?



Het juiste antwoord is b.

Toelichting:

Anna Collin-Tobisch is in 1837 geboren in Wenen en is via Amsterdam in Velp terecht gekomen. Toen zij in 1902 overleed is er door haar vrienden een prachtig monument op haar graf geplaatst. Het graf was helemaal in verval geraakt en het monument verdwenen. Gelukkig bestond er een foto en in 2013 is het graf in ere hersteld en heeft steenhouwer Rob van Dis een afbeelding van het monument op een steen geëtst.

Zie ook verhaal 35 in boek.

LOOP LANGS DE VOORZIJDEN VAN HET GRAF VAN PASTOOR KOENE NAAR DE ANDERE KANT, ACHTER DE STRUIKEN VIND JE HET OUDSTE GRAF VAN DE BEGRAAFPLAATS, NUMMER B-2-1

10. Achter de namen van Fenna Mulder en Wilhelmina Aleven staat dat zij ‘huisvrouw’ waren van Smeltink. Wat wordt hiermee bedoeld:

- a. Ze waren met hem getrouwd
- b. Ze werkten bij hem in huis
- c. Ze waren burens

Het juiste antwoord is a.

Toelichting:

Fenna Mulder en Wilhelmina Aleven waren de eerste en tweede echtgenotes van Hendrikus Smeltink. Tegenwoordig klinkt het ‘huisvrouw van’ wat denigrerend maar eind negentiende eeuw was dat heel gewoon. Fenna is in 1874 overleden en Wilhelmina in 1879. Je staat hier trouwens voor het oudste grafmonument op de begraafplaats.

Zie ook verhaal 10 in boek.

GA WEER TERUG NAAR HET MIDDENPAD EN NEEM DE VOLGENDE RIJ IN DE RICHTING VAN DE POORT, STOP BIJ GRAF B-1-3 EN 4

11. Dit is het graf van de familie Staal, het is een dubbel graf met een mooie grafsteen. Ze hebben een bijzondere afbeelding aan laten brengen. Je ziet hier een zandloper met vleugels en daarboven een dier. Kan jij zien welk dier dat is?

- a. Een vis
- b. Een eekhoorn
- c. Een vlinder

Het goede antwoord is: c

Toelichting:

Een zandloper kom je vaker tegen op een graf. Deze heeft vleugels; links de vleugel van de duif ‘de dag’ en rechts de vleugel van de vleermuis ‘de nacht’. De omkeerbaarheid van de zandloper wordt in de christelijke traditie gezien als het leven na de wederopstanding.

Zie ook verhaal 53 in boek.

GA OPNIEUW TERUG NAAR HET MIDDEN EN GA HET EERSTE PAD RECHTS IN LOOP DOOR NAAR GRAF D-2-6

12. *Dit is het graf van de familie Jorink-Delgijer. Je hebt intussen wel gemerkt dat je van de meeste mensen op hun grafsteen kunt zien wanneer en waar ze geboren en overleden zijn. Ook hier bij de familie Jorink, Hoeveel verschillende plaatsnamen zie je hier?*

- a. Zes
- b. Vijf
- c. Twee

Het goede antwoord is: b

Toelichting: Er staan maar liefst vijf verschillende plaatsnamen op deze staan: Raalte, Velp, Arnhem, Doesburg en Dieren.

LOOP DOOR NAAR GRAF D-2-12 AAN HET EINDE VAN HET PAD

13. *Dit is het graf van de familie Simon. De heer Simon was steenhouwer. Hij maakte dus zelf grafstenen. Je kunt wel zien dat hij hier extra zijn best heeft gedaan. Om het graf staan zes zuilen, waarvoor denk je dat die zijn?*

- a. Er zaten kettingen tussen de zuilen
- b. Er zat een afdak boven het graf

Antwoord: a.

Toelichting:

De kettingen hadden geen speciale betekenis. Ze waren alleen bedoeld om het graf te verfraaien. Helaas zijn ze kwetsbaar gebleken, ze zijn op veel graven verdwenen.

Zie ook verhaal 46 in boek

GA TERUG NAAR HET HOOFDPAD EN SLA RECHTSAF, GA BIJ HET KINDERMONUMENT NAAR RECHTS, NAAR GRAF UG-3-12 VOOR DE LAATSTE VRAAG

14. *In dit graf staan de urnen van meneer van Dalum en zijn vrouw mevrouw van Dalum-van Zwam. Achter hun namen staat wanneer ze geboren en overleden zijn. Reken uit hoe oud mevrouw van Dalum is geworden.*

- a. 80 jaar
- b. 90 jaar
- c. 100 jaar

Het goede antwoord is: c

Toelichting:

De graf ligt in de urnentuin. De graven in deze rijen zijn daarom kleiner dan elders op de begraafplaats. Mevrouw van Dalum heeft tot op hoge leeftijd wekelijks het graf van haar broer, Adrianus van Zwam, bezocht die in 1929 op 16-jarige leeftijd verongelukt was. Hij ligt in graf G-1-12.

Zie ook verhaal 50 in het boek.

AAN HET EINDE VAN DEZE RIJ ZIE JE DE GEDENKBOOM, HIER HANGEN MENSEN EEN BLAADJE OP MET DE NAAM VAN IEMAND DIE ZE WILLEN HERDENKEN. VANDAAG MAG JE ZELF OOK EEN BLAADJE OPHANGEN, ZET ER DE NAAM OP VAN IEMAND DIE JE MIST EN WAAR JE GRAAG AAN DENKT.

O, vergeet niet om de streepjes op te tellen. Hoeveel zijn het er? Wij weten het niet, het zijn er zóveel. Daarom horen we graag hoeveel jij er geteld hebt.



“Ontdekkingsstocht” Begraafplaats Bergweg Velp

☺ 2024 M&M